

[Socialministeren.]

Da åndssvageforsorgen i 1944 på grund af de særlige forhold under besættelsen oprettede en skole for hjemmeboende elever, viste det sig imidlertid, at børnene udmærket kunne klare selv lange skoleveje, og at der lå betydelige pædagogiske fordele i den stimulering af børnenes udvikling, som er en følge af, at de får lov til at vokse op i et almindeligt miljø og med hjemmenes daglige støtte. Forældrenes modvilje mod denne skoleform var også i almindelighed meget mindre end mod skolehjemmene, og der voksede en stemning frem blandt forældrene, der — kraftigt støttet af folkeskolens særundervisningskonsulenter — inspirerede åndssvageforsorgen til i løbet af det seneste årti at oprette en række dagskoler.

Disse skoler, hvoraf der nu er omkring 35 spredt over hele landet, er praktisk taget alle oprettet efter et initiativ fra lokal side, og de er midlertidigt blevet anbragt i bygninger, hvoraf nogle byder på tålelige forhold; men størstedelen, der består af ombyggede villaer, er nu på grund af det fortsat voksende pres overbelagt i en sådan grad, at de ikke af sundhedsmyndighederne ville kunne godkendes til anvendelse som almindelige skoler. Kun enkelte af de midlertidige skoler har gymnastiksal eller skolekøkken, og kun få har mulighed for at give sløjde- eller håndgerningsundervisning i det omfang, det gøres i folkeskolen. Ingen af skolerne er i stand til at tilbyde undervisning i det antal år, åndssvage-loven forudsætter, og man er nødt til i stort omfang at påvirke forældrene til at udskrive 15-16-årige, der burde blive i skolen et eller to år endnu.

Der er nogle få steder i landet blevet opført nye dagskoler under åndssvageforsorgen. Dette gælder således Ålborg og Horsens, hvortil kommer, at der for tiden er en skole under opførelse i Rønne, og at der er projekteret skoler i Køge og Næstved.

Da det efter en i årene 1959-60 foretaget omfattende undersøgelse var lykkedes åndssvageforsorgen at få et samlet overblik over behovet for elevpladser på eksterntatskolerne, måtte man erkende, at antallet af nye skoler, som det ville blive nødvendigt at opføre landet over for at tilfredsstille dette behov, var så stort, at man måtte overveje mulighederne for at finde frem til

en særdeles hurtig og rationel byggemetode. I modsat fald ville man blive nødsaget til at se i øjnene, at forsorgen ikke inden for en overskuelig fremtid ville blive i stand til at indfri sin forpligtelse til at give alle åndssvage børn og unge lejlighed til at få den for udviklingen af deres evner og dermed for deres chancer for senere at klare sig i det normale liv bedst egnede undervisning — en forpligtelse, der må betragtes som det naturlige modstykke til de åndssvage børns og unges undervisnings- og op læringspligt i henhold til åndssvage-loven.

Det var ud fra disse betragtninger, at åndssvageforsorgen — med støtte i en særlig bevilling, der med finansudvalgets tilslutning blev stillet til rådighed — lod udarbejde de nu foreliggende planer om opførelse af 33 skoler som montagebyggeri til opfyldelse af det pr. 1. januar 1962 beregnede behov for skolepladser, og som danner grundlag for nærværende lovforslag.

Jeg skal ikke her fordybe mig i enkelthederne i disse planer — de er i deres helhed gjort tilgængelige for tingets medlemmer og er i øvrigt indgående beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget — men jeg vil dog gerne fremhæve det i mine øjne meget væsentlige, at en gennemførelse af det foreliggende forslag om opførelse af skolerne som montagebyggeri — altså ved udstrakt anvendelse af industrielt fremstillede elementer — vil belaste byggesektoren med dens mangel på arbejdskraft i meget ringe omfang, at der i kraft af den tilstræbte helhedsløsning vil blive undgået mange af de administrative vanskeligheder, som ellers er forbundet med gennemførelsen af et så omfattende byggeprogram, og endelig, at det samlede byggeri vil kunne føres til ende i løbet af meget få år. Hertil kommer, at man kan regne med betydelige besparelser ved anvendelse af den foreslåede produktionsmetode.

Da pladsbehovet på åndssvageforsorgens børne- og ungdomsskoler, således som der nærmere er redegjort for det i bemærkningerne til lovforslaget, er meget stort og en løsning af dette alvorlige problem derfor er yderst presserende, tillader jeg mig at henstille til det høje ting, at lovforslaget må blive gjort til genstand for en velvillig og hurtig behandling.